

อติติยา แก้วประดิษฐ์ 2553: การศึกษาชีววิทยาและวิสัยการกินของมวนตัวห้ำ

Orius maxidentex Ghauri (Hemiptera: Anthocoridae) ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(กีฏวิทยา) สาขากีฏวิทยา ภาควิชากีฏวิทยา อาจารย์ปริญญาวิทยานิพนธ์หลัก:

รองศาสตราจารย์วัฒน์ เสือสะอาด, Ph.D. 68 หน้า

การศึกษาคูณลักษณะทางชีววิทยาของมวนตัวห้ำ *Orius maxidentex* Ghauri เมื่อเลี้ยงด้วยเพลี้ยไฟฝ้าย *Thrips palmi* Karny พบว่ามวนตัวห้ำ *O. maxidentex* มี 3 ระยะ ระยะไข่ใช้ระยะเวลาเฉลี่ย 3.26 ± 0.40 วัน ระยะตัวอ่อนมี 5 วัย ระยะตัวอ่อนวัยที่ 1 มีอายุเฉลี่ย 2.20 ± 0.40 วัน ระยะตัวอ่อนวัยที่ 2 มีอายุเฉลี่ย 2.18 ± 0.30 วัน ระยะตัวอ่อนวัยที่ 3 มีอายุเฉลี่ย 2.09 ± 0.30 วัน ระยะตัวอ่อนวัยที่ 4 มีอายุเฉลี่ย 2.09 ± 0.29 วัน ระยะตัวอ่อนวัยที่ 5 มีอายุเฉลี่ย 1.83 ± 0.37 วัน ระยะตัวอ่อนวัยที่ 1-5 มีอายุเฉลี่ย 13.79 ± 1.26 วัน ตัวเต็มวัยเพศผู้มีอายุเฉลี่ย 5.77 ± 2.62 วัน และเพศเมียมีอายุเฉลี่ย 7.76 ± 2.18 วัน การศึกษาดารงชีวิตของมวนตัวห้ำ *O. maxidentex* เมื่อเลี้ยงด้วยเหยื่อ 4 ชนิด ได้แก่ เพลี้ยไฟฝ้าย *T. palmi* แมลงหีวขาวยาสูบ *Bemisia tabaci* (Gennadius) เพลี้ยอ่อนฝ้าย *Aphis gossypii* Glover และไรแดงหมอน *Tetranychus truncatus* Ehara พบ มีอัตราการขยายพันธุ์สุทธิ (R_0) เท่ากับ 2.6200, 0.6850, 0 และ 0 ชั่วโมงเฉลี่ยของกลุ่ม (T) (วัน) เท่ากับ 17.4200, 16.5180, 0 และ 0 ความสามารถในการขยายพันธุ์ทางกรรมพันธุ์ (r_0) เท่ากับ 0.0553, -0.0229, 0 และ 0 อัตราการเพิ่มแท้จริง (λ) ความสามารถในการขยายพันธุ์ทางพันธุกรรมเท่ากับ 1.0568, 0.9773, 0 และ 0 ตามลำดับ ทดสอบประสิทธิภาพการกินเหยื่อทั้ง 4 ชนิด ได้แก่ เพลี้ยไฟฝ้าย *T. palmi* แมลงหีวขาวยาสูบ *B. tabaci* เพลี้ยอ่อนฝ้าย *A. gossypii* และไรแดงหมอน *T. truncatus* พบว่า มวนตัวห้ำ *O. maxidentex* สามารถกินเพลี้ยไฟฝ้าย *T. palmi* ได้เฉลี่ยตั้งแต่ระยะตัวอ่อนวัยที่ 1-5 มีค่าเฉลี่ย 13.90 ± 0.60 , 26.90 ± 1.77 , 28.50 ± 1.82 , 30.15 ± 0.93 และ 40.55 ± 1.09 ตัว ตามลำดับ ทุกการทดลองดำเนินการในสภาพห้องปฏิบัติการที่อุณหภูมิเฉลี่ย 25 ± 2 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ 75 ± 2 เปอร์เซ็นต์